

Informe núm. 7/2013 del projecte d'Ordre de la consellera d'Educació, Cultura i Universitats per la qual es fixen les titulacions que cal tenir per fer classes de llengua catalana i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, a l'ensenyament reglat no universitari i s'estableix el Pla de Formació Lingüística i Cultural (FOLC)

FETS.

La Conselleria d'educació, Cultura i Universitats, va presentar el passat dia 24 de juny de 2013 al Consell Escolar de les Illes Balears (CEIB), projecte d'Ordre de la consellera d'Educació, Cultura i Universitats per la qual es fixen les titulacions que cal tenir per fer classes de llengua catalana i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, a l'ensenyament reglat no universitari i s'estableix el Pla de Formació Lingüística i Cultural (FOLC), i va sol·licitar-ne l'informe preceptiu.

El dia 24 de juny de 2013, la secretaria del CEIB va remetre el projecte d'ordre als Consellers i les Conselleres per al seu coneixement i estudi, i s'obrí un termini per a la presentació d'aportacions que s'acabà dia 5 de juliol de 2013, d'acord amb l'article 38 del Reglament del CEIB.

En la reunió de la comissió permanent del CEIB de dia 1 de juliol de 2013, es va acordar nomenar ponent al conseller del CEIB, el Sr. Gabriel Timoner Sampol i assignar l'estudi de l'avantprojecte directament a la Comissió Permanent.

Dins el termini establert van presentar aportacions al projecte d'ordre, el Sr. Martí March en representació de la UIB, el Sr. Gabriel Caldentey, el Sr. Paulí Aguiló i la Sra. Maria Antònia Font, en representació de l'STEI (les al·legacions del l'STEI també estan signades per la Sra. Pilar Coll Pons, consellera del Consell Escolar de Menorca), i la Sra. Rafaela Pons (representant de la federació de serveis a la ciutadania de CCOO), en representació del Consell Escolar de Menorca.

En la reunió de la comissió permanent del CEIB de dia 9 de juliol de 2013, es va estudiar l'esborrany de l'avantprojecte d'ordre, s'analitzaren les aportacions rebudes i es va obrir un torn d'intervencions i de debat. Finalment, es va aprovar l'informe per 6 vots a favor i dues abstencions.

1- ANTECEDENTS

(Introducció de l'avantprojecte d'ordre)

L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, segons la redacció que en fa la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, en l'article 4 atribueix a la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, el caràcter d'idioma oficial. Igualment, en l'article 35 reconeix a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència exclusiva per ensenyar la llengua catalana i disposa que la normalització lingüística ha de ser un objectiu dels poders públics. Finalment, l'article 36 regula, en l'apartat primer, que en matèria d'ensenyament no universitari correspon a la Comunitat Autònoma la formació i el perfeccionament del personal docent.

La Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística a les Illes Balears, dedica el títol II a l'ensenyament. En l'article 17 proclama l'oficialitat de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, a tots els nivells educatius i en l'apartat 3 de l'article 23 estableix que els professors que no tinguin un coneixement suficient de la llengua catalana seran capacitats progressivament per mitjà dels corresponents cursos de reciclatge.

Seguint aquests preceptes, el Govern de les Illes Balears va aprovar el Decret 74/1986, de 28 d'agost, regulador de l'ensenyament de la llengua i la literatura catalanes als centres docents no universitaris de les Balears, el qual, en l'article 8, encomanava a la Conselleria d'Educació i Cultura la tasca de fixar —a banda de la titulació general, establerta pel Ministeri d'Educació i Ciència— els requisits específics que havien de complir els professors que impartien l'ensenyament no universitari i, en concret, li adjudicava l'obligació d'establir un sistema de cursos de perfeccionament i reciclatge. La disposició final primera del Decret esmentat facultava el conseller perquè dictàs les disposicions oportunes per desplegar i aplicar la norma.

La Conselleria d'Educació i Cultura va assumir el mandat rebut i el va concretar mitjançant la promulgació de l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de dia 29 de setembre de 1986 per la qual s'estableix el Pla de Reciclatge del professorat i es fixen les titulacions que cal tenir per tal de realitzar l'ensenyament de i en llengua catalana. Alhora, l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de les Illes Balears es va fer càrrec des de l'inici de la gestió acadèmica dels cursos, atès que la Universitat era la institució oficial consultiva en matèria de llengua catalana i oferia, en els plans d'estudis, la formació lingüística inicial als mestres i professors que s'hi formaven.

Posteriorment, el Pla de Reciclatge es va modificar mitjançant l'Ordre de la consellera de Cultura, Educació i Esports de dia 27 de novembre de 1989 per la qual s'estableix el Pla de Reciclatge i Perfeccionament del Professorat i es fixen les titulacions que cal tenir per tal de realitzar l'ensenyament de i en llengua catalana. La Conselleria actuava amb la convicció que els cursos de reciclatge i perfeccionament dels professors s'havien d'ajustar a les noves necessitats i, encara que presentassin una estructura unitària, havien de tenir prou flexibilitat i agilitat per resoldre amb realisme les noves situacions que es poguessin presentar.

Amb els anys, el Pla de Reciclatge i Perfeccionament va demostrar la seva bondat pedagògica i didàctica i alhora les mancances que tenia. Per afrontar aquesta realitat, i per

acomodar el Pla a la reforma educativa, es va fer necessària una regulació renovada dels cursos de reciclatge, que adaptàs el Pla a l'estructura del sistema educatiu i a la preparació més idònia dels professionals docents que en la formació universitària no havien fet estudis de llengua i cultura de les Illes Balears.

Així doncs, el conseller de Cultura, Educació i Esports va dictar l'Ordre de 25 de març de 1996 per la qual s'estableix el Pla de Reciclatge i de Formació Lingüística i Cultural i es fixen les titulacions que cal tenir per fer classes de i en llengua catalana als centres docents no universitaris de les Illes Balears. Aquesta Ordre va ser parcialment modificada per l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 15 de novembre de 2000 de modificació de determinats aspectes de l'Ordre de 25 de març de 1996 i d'adopció de mesures singulars extraordinàries per a l'homologació de titulacions per impartir classes en llengua catalana en els centres docents no universitaris de les Illes Balears, i posteriorment per l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 20 d'agost de 2008 de modificació de determinats aspectes de l'Ordre de 25 de març de 1996 per la qual s'estableix el Pla de Reciclatge i de Formació Lingüística i Cultural i es fixen les titulacions que cal tenir per fer classes de i en llengua catalana als centres docents no universitaris de les Illes Balears.

Així mateix, el Govern de les Illes Balears va aprovar el Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears, que ha possibilitat la implantació progressiva de l'ensenyament en llengua catalana i ha establert pautes específiques per a cada etapa educativa.

Aquest Decret es va desplegar mitjançant l'Ordre del conseller d'Educació, Cultura i Esports de dia 12 de maig de 1998 per la qual es regulen els usos de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, com a llengua d'ensenyament en els centres docents no universitaris de les Illes Balears. Aquesta Ordre regula l'elaboració dels projectes lingüístics de centre i, per tant, els usos de la llengua catalana com a llengua d'ensenyament i de comunicació, i també els aspectes fonamentals per ensenyar les dues llengües oficials de la comunitat autònoma.

Posteriorment, el Govern va aprovar el Decret 15/2013, de 19 d'abril, pel qual es regula el tractament integrat de les llengües en els centres docents no universitaris de les Illes Balears. Aquest Decret regula les llengües vehiculars dels centres i preveu la introducció progressiva d'una llengua estrangera.

Finalment, pel que fa a les titulacions exigides als professors per impartir classes als centres docents no universitaris de les Illes Balears, podem esmentar l'Ordre de 17 de febrer de 2000 per la qual es fixen les titulacions necessàries per a l'ensenyament de i en llengua catalana als centres docents de les Illes Balears i es determinen les equivalències i revalidacions en matèria de reciclatge de llengua catalana per al professorat no universitari, modificada el 16 de maig de 2000 per la Modificació de l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 17 de febrer de 2000, publicada al BOIB núm. 23, de 22.02.2000, per la qual es fixen les titulacions necessàries per a l'ensenyament de i en llengua catalana als centres docents de les Illes Balears i es determinen les equivalències i revalidacions en matèria de

C/ Cecili Metel, 11. Escala B, 1r. D.07003 Palma (Illes Balears). Tel.: 971 715456 Fax: 971 715761

reciclatge de llengua catalana per al professorat no universitari, i corregida el 16 de maig de 2000 per la Correcció d'errades advertides a l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 17 de febrer de 2000, publicada al BOIB núm. 23, de 22.02.2000, per la qual es fixen les titulacions necessàries per a l'ensenyament de i en llengua catalana als centres docents de les Illes Balears i es determinen les equivalències i revalidacions en matèria de reciclatge de llengua catalana per al professorat no universitari.

També podem fer referència a l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 15 de novembre de 2000 per la qual es regulen les titulacions mínimes que ha de tenir el professorat dels centres docents privats (concertats o no) d'ensenyament secundari obligatori i batxillerat per impartir les àrees i matèries relacionades amb la llengua catalana i literatura i al Decret 115/2001, de 14 de setembre, pel qual es regula l'exigència de coneixement de les llengües oficials al personal docent, modificat pel Decret 169/2003, de 26 de setembre.

Tot i aquest desplegament normatiu, sembla necessari revisar l'Ordre de 25 de març de 1996, encara vigent, per adequar la formació lingüística i cultural dels mestres i professors dels centres docents no universitaris de les Illes Balears a les noves exigències d'un sistema educatiu que aquests darrers anys ha canviat de manera notable. En aquest sentit, cal indicar que, d'ençà de l'aprovació de l'Ordre de 25 de març de 1996, s'ha completat el procés de transferència de les competències educatives a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i s'ha modificat successivament la normativa bàsica estatal d'educació.

Convé destacar que la incorporació de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) suposa un enriquiment dels recursos didàctics que els professors dels cursos de reciclatge no poden negligir i l'aparició de noves possibilitats formatives que poden facilitar l'adquisició dels coneixements lingüístics i culturals necessaris per impartir docència als centres docents no universitaris de les Illes Balears.

Cal tenir en compte també el desenvolupament de l'Espai Europeu d'Educació Superior, creat a partir de la Declaració de Bolonya, pel que fa a la metodologia d'ensenyament universitari i a les titulacions sorgides del nou sistema.

Finalment, s'ha d'esmentar el Decret 15/2013, de 7 de juny, del president de les Illes Balears, pel qual es modifica el Decret 6/2013, de 2 de maig, del president de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Aquesta modificació atorga a l'Institut d'Estudis Baleàrics (IEB) la competència relativa a la gestió i la certificació dels cursos i les proves lliures inclosos en el Pla de Formació Lingüística i Cultural.

L'IEB és un consorci integrat per la Universitat de les Illes Balears, el Consell Insular de Mallorca, el Consell Insular de Menorca, el Consell Insular d'Eivissa, el Consell Insular de Formentera i l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, el qual s'encarrega d'organitzar cursos de català i de convocar i administrar les proves per obtenir els diferents certificats de coneixements de llengua catalana, entre altres funcions.

C/ Cecili Metel, 11. Escala B, 1r. D.07003 Palma (Illes Balears). Tel.: 971 715456 Fax: 971 715761

Amb la modificació prevista en el Decret 15/2013, s'aconsegueix centralitzar la formació i l'avaluació de llengua catalana en un mateix organisme, se simplifica l'estructura administrativa i es facilita als ciutadans el procés d'obtenció dels certificats relacionats amb la llengua catalana.

Així mateix, tenint en compte que s'ha superat l'etapa inicial en què s'oferien cursos de llengua als professors que no tenien uns coneixements suficients de la llengua catalana, i atès que l'IEB és l'organisme encarregat d'organitzar tant cursos català, com els exàmens per obtenir els certificats oficials de coneixements de llengua catalana, s'ha considerat més adient que el Pla de Formació Lingüística i Cultural inclogui només els cursos de formació especialitzada.

D'altra banda, amb l'assumpció de les competències per part de l'IEB, l'Administració redueix la seva despesa, perquè s'aplicaran tot un seguit de mesures d'estalvi mitjançant les quals la gestió dels cursos i les proves lliures tindrà un cost mínim, ja que s'autofinançaran en gran part.

Així doncs, amb aquesta nova Ordre es vol donar als cursos inclosos en el Pla de Formació Lingüística i Cultural un enfocament adaptat a la nova realitat. A més, es pretén obrir els cursos a la possibilitat d'aprofitar les TIC per satisfer les necessitats formatives dels alumnes i a l'adopció d'un enfocament teoricopràctic adreçat a millorar l'ús efectiu de la llengua catalana en l'ensenyament. Aquest plantejament curricular dels cursos de formació lingüística i cultural pretén connectar les dimensions lingüística i didàctica, fonamentant-se en les propostes i les tendències més actuals en l'ensenyament de llengües.

Es preveu, a més, la creació d'una comissió tècnica que s'encarregarà de resoldre els casos no previstos en aquesta Ordre o que requereixin un estudi més profund.

2- CONTINGUT DE L'ESBORRANY D'AVANTPROJECTE D'ORDRE.

L'esborrany d'Ordre de la consellera d'Educació, Cultura i Universitats per la qual es fixen les titulacions que cal tenir per fer classes de llengua catalana i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, a l'ensenyament reglat no universitari i s'estableix el Pla de Formació Lingüística i Cultural (FOLC), consta d'una introducció amb l'exposició de motius i les bases legals, catorze articles, tres disposicions addicionals, dues disposicions transitòries, una disposició derogatòria única i dues disposicions finals i un annex.

3- CONSIDERACIONS I RECOMENACIONS GENERALS.

En el preàmbul de l'Ordre es refereix que la Universitat de les Illes Balears, a través de l'Institut de Ciències de l'Educació es va fer càrrec des de l'inici de la gestió acadèmica dels cursos, atès que la Universitat era la institució oficial consultiva en matèria de llengua

catalana i oferia, en els plans d'estudis, la formació lingüística inicial als mestres i professors que s'hi formaven (Ordre del conseller d'Educació i Cultura de dia 29 de setembre de 1986 per la qual s'estableix el Pla de Reciclatge del professorat i es fixen les titulacions que cal tenir per tal de realitzar l'ensenyament de i en llengua catalana). Cal esmentar que l'enunciat pot conduir a interpretacions errònies. La Universitat és la institució oficial consultiva en matèria de llengua catalana (Art. 35 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears). Per tant, el Consell Escolar de les Illes Balears, considera que la Universitat, com a membre del consorci de l'Institut d'Estudis Baleàrics, ha de tenir una presència notable en la gestió i la certificació dels cursos i les proves lliures inclosos en el Pla de Formació Lingüística i Cultural, d'acord amb el seu reconeixement legal en matèria consultiva de la llengua catalana i en relació a les seves competències i funcions de capacitar el professorat que ha d'impartir la docència a les escoles de la CAIB, tot tenint en compte l'article 39 de la Llei de Normalització Lingüística de les Illes Balears, que diu que "el Govern de la Comunitat Autònoma assumirà la planificació, organització, coordinació i supervisió del procés de normalització de la llengua catalana... Amb tal fi ha de crear i posar en funcionament un servei que tenguí per objecte les funcions assenyalades, sense perjudici de les atribucions reconegudes en la Disposició Addicional Segona de l'Estatut d'Autonomia a la Universitat de les Illes Balears."

Pel que fa a les certificacions de la llengua (B2, C1, etc.) es podria plantejar la possibilitat que el fet de no tenir-la no fos un impediment per poder matricular-se anar fent les assignatures per obtenir el certificat. D'aquesta forma, es podrien estudiar, a la vegada, tots els requisits del certificat. També, s'hauria de plantejar la possibilitat de fer els nivells de llengua de forma presencial per aquelles persones que encara no tenen la titulació i per les que venguin de fora de les Illes mantenint les convocatòries, ordinària i extraordinària, amb tutorització, tal com s'han desenvolupat fins ara.

També s'hauria de valorar que per poder fer classes de llengua catalana es pugui fer amb la titulació superior de àrees lingüístiques i d'humanitats a més del certificat oficial de l'escola oficial d'idiomes corresponent al nivell establert al Marc Europeu Comú de referència de llengües, tal com es fa amb altres llengües.

4.- CONSIDERACIONS ESPECÍFIQUES SOBRE L'ARTICULAT

A l'article 4, al punt 4, es demana retirar des de: "...o qualsevol altra denominació o titulació que l'Administració educativa reconegui com a equivalent, d'universitats de l'Estat espanyol." En tot cas, s'hauria d'especificar quines titulacions de les universitats espanyoles són les que atorguen la possibilitat de fer les classes de llengua catalana.

A l'article 6, s'haurien d'incloure també les situacions que garanteixin els coneixements en el certificat de capacitació en llengua catalana per a l'ensenyament al primer cicle d'educació infantil (CCI).

A l'article 7, s'haurien d'incloure les equivalències entre els certificats establerts en aquesta Ordre i els certificats de capacitació anteriors, del primer cicle d'educació infantil.

A l'article 9, donat que els certificats són un requisit, es proposa eliminar del punt 3 "...si és possible...".

A l'article 10, apartat 8a, corregir "Història de l'Art" per "Història i Art".

A l'annex, en els criteris d'avaluació de les assignatures s'hauria de mencionar que s'ha de superar la part oral i l'escrita.

En relació al treball al que es refereix en els criteris d'avaluació de les assignatures s'hauria d'especificar que "ha de ser un treball de qualitat equivalent a un treball de grau o llicenciatura, amb contingut i en rigor metodològic i que es determinaran els criteris corresponents per a l'elaboració de l'esmentat treball."

5. CONSIDERACIÓ FINAL.

El Consell Escolar de les Illes Balears, reunit en sessió plenària el dia 23 de juliol de 2013, aprova aquest informe 7/2013 per 10 vots a favor, 2 en contra i 8 abstencions dels consellers presents en el moment de la votació, la qual cosa faig constar als efectes del que estableix l'article 6 de la Llei de consells escolars de les Illes Balears.

Palma, 23 de juliol de 2013.

La secretària

ViP

El president

Maria del Carmen Marino López

Jordi Llabrés i Palmer